

OPPIMATERIAALEJA

PUHEENVUOROJA 79

RAPORTTEJA

TUTKIMUKSIA

Päivi Saalasto (toim.)

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN NETTISIVU-UUDISTUS

Kokemuksia onnistuneesta projektista

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPPIMATERIAALEJA

PUHEENVUOROJA 79

RAPORTTEJA

TUTKIMUKSIA

Päivi Saalasto (toim.)

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN NETTISIVU-UUDISTUS

Kokemuksia onnistuneesta projektista

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kirjoittajat:

Pietilä Sara, projektisuunnittelija, Turun ammattikorkeakoulu
Saalasto Päivi, projektipäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu
(18.11.2013 lähtien ohjelmajohtaja, Turun kaupunki, konsernihallinto)
Stenroos Johanna, verkkotoimittaja, Turun ammattikorkeakoulu

Holm Juuso, Chief Production Officer, Anders Inno Oy
Kämppi Jere, Developer, Anders Inno Oy
Marttinen Joni, Art Director, Anders Inno Oy

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN
PUHEENVUOROJA 79

Turun ammattikorkeakoulu
Turku 2014

ISBN 978-952-216-475-9 (painettu)

ISSN 1457-7941 (painettu)

Painopaikka: SuomenYliopistopaino – Juvenes Print Oy, Tampere 2014

ISBN 978-952-216-476-6 (pdf)

ISSN 1459-7756 (elektroninen)

Myynti: <http://loki.turkuamk.fi>

SISÄLTÖ

ALKUSANAT	4
NETTISIVU-UUDISTUSPROJEKTIN VAIHEET <i>Päivi Saalasto</i>	6
VISUAALINEN SUUNNITTELU RESPONSIIVISISSA SIVUISSA <i>Joni Marttinen & Jere Kämppi</i>	12
TIEDOTTAMINEN JA SISÄLLÖNTUOTANTO <i>Johanna Stenroos</i>	17
KÄYTETTÄVYYS- JA TERMITESTAUKSET <i>Sara Pietilä</i>	23
HAKUKONEOPTIMOINTI <i>Sara Pietilä</i>	30
SOSIAALINEN MEDIA <i>Sara Pietilä</i>	33
TILAAJAN JA TOIMITTAJAN VÄLINEN YHTEISTYÖ WWW-PROJEKTISSA <i>Päivi Saalasto & Juuso Holm</i>	36

ALKUSANAT

Turun ammattikorkeakoulussa oli jo muutaman vuoden ajan mietitty nettisivujen uudistamista. Sivut olivat vanhanaikaiset eivätkä vastanneet nykyaikaisen sivuston vaateita. Sivujen käyttö mobiililaitteilla oli erittäin haastavaa, haku-toiminnon tulokset eivät useinkaan tuoneet vastausta hakijan tarpeeseen ja visuaalisesti sivut olivat karut. Turun ammattikorkeakoulussa päätettiin vuoden 2011 lopussa ryhtyä toimiin, joilla saadaan Turun ammattikorkeakoululle uudet, nykyaikaiset ja käyttäjiä tyydyttävät nettisivut.

Turun ammattikorkeakoulu toimii Varsinais-Suomessa. Korkeakoulussa on 9 500 opiskelijaa sekä 750 henkilökunnan jäsentä. Jo omat toimijat muodostavat ison asiantuntijajoukon, josta haluttiin haastaa vapaaehtoisia mukaan suunnittelutyöhön. Sivuston pääkohderyhmät tulevat suoraan toiminnasta: ammattikorkeakouluopintoihin ja opiskelemaan hakijoista sekä, maksullisten koulutusten ja tutkimus, kehitys- ja palvelutoiminnan asiakkaista.

Nettisivu-uudistus, kuten muutkin IT-projektit, on haastava projekti. Arvioiden mukaan 50 % IT-projekteista epäonnistuu. Tämä projekti onnistui. Se pysyi suunnitellussa aikataulussa ja tuotti Turun ammattikorkeakoululle vaatimusmäärittelyn mukaiset nettisivut, jotka julkaistiin vuoden 2013 lopussa.

Tässä julkaisussa Turun ammattikorkeakoulun nettisivu-uudistukseen osallistujat kertovat, miten projekti eteni ja mitkä olivat tekijöiden kannalta oleelliset onnistumiseen vaikuttavat asiat.

Projektin onnistumisen tärkeimpänä edellytyksenä on, että sillä on hyvä suunnitelma (luku 1) ja että toimittajan ja tilaajan yhteistyö sujuu (luku 7). Toteutuksessa tärkeätä on hyvä ja monipuolinen tiedottaminen sekä sisällöntuottajien sitouttaminen (luku 3).

Tämän päivän käyttäjä haluaa katsoa sivuja pöytäkoneen lisäksi tabletilla ja mobiililaitteilla. Sivuja, jotka muokkautuvat päätelaitteen mukaan oikeaan kokoon ja muotoon, kutsutaan responsiivisiksi (luku 2). Käyttäjät haluavat löytää hakehansa tiedon mahdollisimman nopeasti hakutoimintaa käyttäen (luku 5). He haluavat myös osallistua (luku 6). Käyttäjien tyytyväisyyttä on hyvä varmistaa käytettävyydestä (luku 4).

Turun ammattikorkeakoulu julkaisi uudet nettisivut

Tarkastelet Turun AMK:n uusia nettisivuja. Ohjaus uusille sivuille on otettu käyttöön 10.12. Sivusto on responsiivinen verkkosivu, joka mukautuu selailuun eri päätelaitteilla. Käyttökokemus on samanlainen sekä mobiililaitteilla että pöytäkoneilla.

Uudella sivustolla voi olla vielä sisällöllisiä puutteita tai testauksista huolimatta jokin toiminnallisuus ei toimikaan halutulla tavalla. Virheitä korjataan, kun huomaamme asian. Saimme esimerkiksi korjattua **Google Site Search -haun** osumista pois liudan viittauksia vanhoille nettisivuillemme.

Sivustomme uudistuu vaiheittain: julkaisemme uuden englanninkielisen nettisivuston keväällä 2014. Siihen asti käytössäsi on nykyinen <http://www.tuas.fi-sivustomme>.

Lisätiedot ajankohtaisesta

Palautteet:
Voit antaa palautetta sivuista [palautelomakkeella](#).

Muut tiedustelut:
[Johanna Stenroos](#)

Uusimmat ajankohtaiset

04.02.2014
Tietoturva on kaikkien asia

04.02.2014
Turun ammattikorkeakoulu ainoana oppilaitoksena mukana Ruisrockissa

03.02.2014
Kansainvälisiä vieraita AMK:ssa tällä viikolla

31.01.2014

KUVA 1. *Julkaisu-uutinen. Turun ammattikorkeakoulun nettiprojektiryhmä kokoontui yhteen toimittajan kanssa joka toinen viikko. Kuvassa vasemmalla Developer Jere Kämppi, Anders Inno; IT-palveluvastaava Saku Vina, Turun AMK; Chief Production Manager Juuso Holm Anders Inno; Projektipäällikkö Päivi Saalasto Turun AMK; Verkkotoimittaja Johanna Stenroos Turun AMK; Projektisuunnittelija Sara Pietilä Turun AMK ja Art Director Joni Marttinen Anders Inno.*

Turussa 11.3.2014

Päivi Saalasto
projektipäällikkö

NETTISIVU-UUDISTUSPROJEKTIN VAIHEET

Päivi Saalasto

Turun ammattikorkeakoulun vanhat nettisivut olivat osa Turun kaupungin julkaisujärjestelmää. Tämä asetti omat rajoituksensa sivujen sisällöntuotantoon ja visuaaliseen ilmeeseen. Vanhoilla sivuilla tiedon esittäminen oli suunniteltu tehtäväksi organisaatiopohjaisesti, jolloin tietokokonaisuutta oli vaikea hahmottaa ja oikean, tiedonhakijaa tyydyttävän, tiedon löytäminen oli haastavaa. Nämä ongelmat oli tiedostettu ja kun varmistui, että Turun ammattikorkeakoulun omistuspohja muuttuu yhtiömuotoiseksi, ammattikorkeakoulu päätti erota Turun kaupungin julkaisujärjestelmästä ja aloittaa nettisivu-uudistuksen.

The screenshot shows the old website interface for Turun ammattikorkeakoulu. At the top left is the logo and name 'TURUN AMMATTIKORKEAKOULU' and 'TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES'. Below it are navigation links in English and Swedish. The main content area is divided into three columns. The left column has a sidebar with a menu for 'Turun ammattikorkeakoulu' including links for 'Esittely', 'Koulutustarjonta ja haku', 'Opiskelu', 'Asiakaspalvelut', 'Työelämäyhteistyö', 'Tutkimus, kehitys ja innovaatiot', 'Kirjasto', 'Yksiköt', and 'Yhteystiedot'. The middle column contains three news items: 1) 'Nyt valmistaudutaan valintakokeisiin Seuraava haku Turun ammattikorkeakouluun tammikuussa 2014', 2) 'Heidi Hautala osallistuu seminaariin klo 12 - 14 Suomen kehitysyhteistyön tarpeellisuus ja mahdollisuudet -seminaari torstaina 28.11.', and 3) 'Turun Linnanfältin alueesta puurakentamisen mallialue ja oppimisympäristö'. The right column features three advertisements: 'RAJATTOMAT MAHDOLLISUUDET TÄYDENNYSKOULUTUS', 'AVOIN AMK Koulutustarjonta', and 'aurinkolaiva the sun ship'. At the bottom left, contact information for Turun ammattikorkeakoulu is provided, including the address 'Joukahaisenkatu 3 A, 20520 Turku' and phone/fax numbers. The Turku logo is at the bottom left.

KUVA 2. Turun ammattikorkeakoulun vanhat sivut. Turun ammattikorkeakoulun edelliset nettisivut olivat oman aikansa lapsi.

Vanhoista www-sivuista näki jo ensi silmäyksellä, että ne oli julkistettu jo vuonna 2006. Senaikainen tiedon esitystapa oli: valikko vasemmalla, paljon tekstiä ja linkkejä. Suuri linkkimäärä yhdisti sivuja ristiin ja lisätiedot esitettiin avattavilla tiedostolinkeillä.

Sisällöntuottajien määrä oli vuosien saatossa kasvanut 200 henkilöön. Jokaisella yksiköllä oli omat sisällöntuottajansa, jotka päivittivät oman yksikkönsä tietoja.

Sivujen käyttöönoton alussa luodut säännöt olivat rapautuneet ja tiedon esittämismuoto ja päivitysaktiivisuus vaihtelivat suuresti.

Nettisivu-uudistusprojekti alkoi vuoden 2012 alussa. Suunnitteluvaiheessa projektipäällikön lisäksi projektiryhmään kuuluivat verkkotoimittaja, projektiassistentti ja suunnittelijoita Turun ammattikorkeakoulun IT-palveluista.

UUDEN JULKAISUJÄRJESTELMÄN TAVOITTEET JA ALKUASKELEET

Julkaisujärjestelmälle löydettiin monia tavoitteita sekä sivujen käyttöön että ylläpidettävyyteen liittyen Käytön piti nykyvaatimusten mukaan onnistua kaikilla päätelaitteilla. Videoiden, kuvien ja muiden erilaisten tietojen upotusten toivottiin onnistuvat mutkattomasti ja jopa niin, että kuvat skaalautuisivat automaattisesti kuvapaikan kokoon. Uskaliaimmat toivoivat myös reaaliaikaisten nettilähetysten mahdollisuutta. Toivomuslista oli laaja ja vaati karsintaa. Nettisivu-uudistuksen ohjausryhmä valitsi listasta kolme julkaisujärjestelmän päätavoitteiksi:

1. responsiivinen ulkoasu: mahdollistaa sivujen mukautuvuuden eri laitteille
2. käyttäjälähtöisyys: käyttäjä löytää helposti hakemansa tiedon
3. sisällöntuotannon tehokkuus: tiedontuottaminen ja -hallinta on helppoa.

Käyttäjälähtöisyys oli todella haasteellinen tavoite. Organisaatioperustainen esitystapa piti unohtaa ja lähteä liikkeelle käyttäjäryhmistä: potentiaaliset opiskelijat, yksittäistä koulutusta hakevat, yritysten edustajat, tutkimus- ja kehitysprojektien rahoittajat sekä muut asiakasryhmät. Erilaisten asiakkaiden tarpeiden kartoittamiseen perustettiin neljä työryhmää. Työryhmiin haettiin halukkaita Turun ammattikorkeakoulun intranet-sivuilla. Ilmoitukseen tuli vastauksia niin paljon, että jokaiseen työryhmään saatiin seitsemän edustajaa. Eri asiakasryhmien toimintatapojen edustajia saatiin näin hakutoimistosta, opintotoimistosta, kirjastosta, tutkimus- ja kehitystoiminnasta, täydennyskoulutuksesta, kansainvälisistä asioista, markkinoinnista ja viestinnästä sekä opiskelijakunnasta. Nykyisten opiskelijoiden edustusta työryhmissä ei ollut, koska jo suunnittelun alkuvaiheessa oli tehty strateginen päätös siitä, että Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden viestintä hoidetaan intranetin kautta ja nettisivut ovat suunnattu ulkoisille asiakkaille.

Kukin ryhmä otti osakseen yhden asiakasryhmän tiedontarpeen ja tietojen esittämisen pohtimisen. Ryhmät kokoontuivat kevään 2012 aikana neljä kertaa. Projektiryhmä valmisteli aina tapaamisissa käsiteltävät asiat ja jokaisen tapaamisen tavoitteena oli tehdä päätöksiä siitä, miten tieto esitetään. Sivujen toimintaa simuloitiin Axure-ohjelmalla (<http://www.axure.com/>) tehdyllä prototyypillä.

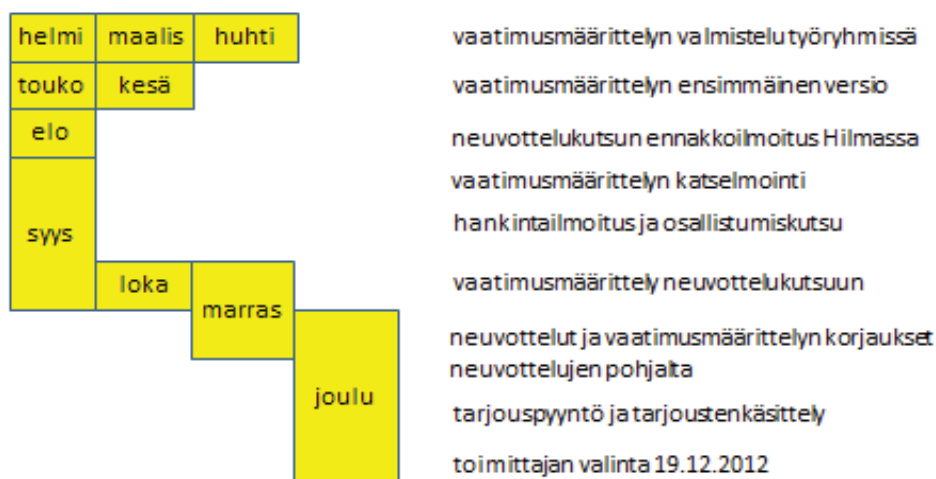

Prototyypillä havainnollistettiin, miten suunniteltu sivuhierarkia toimii siirtymisissä ja sillä kokeiltiin eri vaihtoehtoja tietokokonaisuuksien, esim. tapahtumat, koulutukset, asettumiseen sivulla eri kohtiin ja eri sivuille.

Työryhmien työskentelyn tuloksena saatiin laadittua Turun ammattikorkeakoulun uusien nettisivujen vaatimusmäärittely. Vaatimusmäärittely on tärkein tarjouspyynnön dokumentti. Sen perusteella toimittajat antavat tarjouksensa ja toimitus on hyväksyttävissä. Kaikki työ, mitä ei ole vaatimusmäärittelyssä esitetty, oikeuttaa toimittajaa vaatimaan erillistä korvausta. Jotta vaatimusmäärittely vastaisi mahdollisimman hyvin ammattikorkeakoulun tarpeita, käytettiin ulkopuolista konsulttia sen tarkistamiseen. Vaatimusmäärittely ei ehkä koskaan ole täydellinen, mutta sen hiominen on vain jossain vaiheessa lopetettava. Kaiken kaikkiaan satasivuista vaatimusmäärittelyä tehtiin puoli vuotta. Sen jälkeen päästiin seuraavaan vaiheeseen: tarjouspyynnön tekemiseen.

PROJEKTIN ETENEMINEN

Vuosi 2012, vaatimusmäärittelyn tekeminen ja toimittajan valinta

KUVA 3. *Suunnitteluvaiheen toimet.*

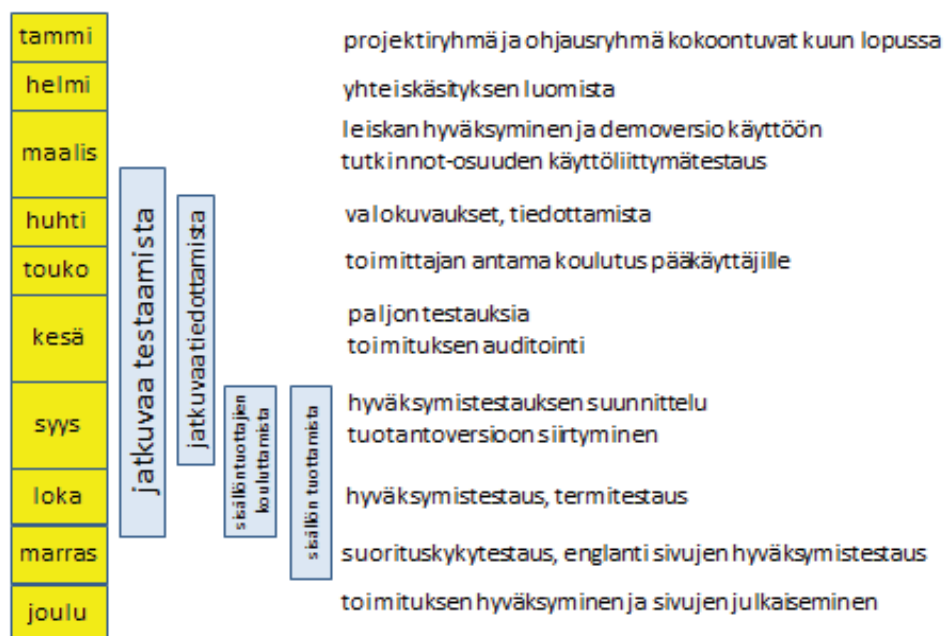
Vuosi 2012 kului vaatimusmäärittelyn tekemisessä ja toimittajan valinnassa. Elokuussa 2012 Turun ammattikorkeakoulun nettisivu-uudistuksen toimittajavalinnan neuvottelukutsu julkaistiin hankintalain mukaisesti Hilma – julkiset hankinnat sivustolla. Toimittajilta edellytettiin kahden responsiivisen sivukokonaisuuden toteutusta sekä referenssiä Turun ammattikorkeakoulun sivujen laajuisen toimituksen toteutuksesta. Toimittajan tuli myös nimetä projektiin osallistuvat henkilöt ja osoittaa, että heillä oli riittävä ammattitaito mm. responsiivisten sivujen toteutukseen.

Neuvottelukutsuun vastasi yli 20 toimittajaa. Hakemukset pisteytettiin kutsussa mainittujen edellytysten perusteella. Toimittajien ilmoittamien responsiivisten sivujen toimintaa testattiin eri puhelimilla ja tableteilla. Kaikki responsiivisiksi ilmoitetut sivut eivät osoittaneet toiminnaltaan todellista responsiivisuutta, jossa sivulla olevat elementit mukautuvat eri määrään palstoja käytetyn näytön leveyden suhteen. Neljä eniten pisteitä saanutta toimittajaa kutsuttiin neuvotteluihin. Neuvottelukierroksia oli vain yksi ja siihen osallistui neljästä kutsutusta toimittajasta kolme. Neuvotteluissa kaikille toimittajille esitettiin samat kysymykset, joista yhdessä pyydettiin antamaan ideoita nettisivu-uudistukseen. Näiden ehdotettujen ideoiden perusteella vaatimusmäärittelyä vielä korjattiin.

Neuvotteluihin osallistuneilta kolmelta toimittajalta pyydettiin tarjoukset. Tarjouspyynnön liitteenä oli vaatimusmäärittely. Vaatimusmäärittelyn jokainen vaatimus oli kirjattu Excel-taulukon riville ja toimittajia pyydettiin ilmoittamaan jokaisen vaatimuksen kohdalla, pystyvätkö he toteuttamaan sen. Kaikki tarjouksen jättäneet toimittajat olivat merkinneet pystyvänsä toteuttamaan jokaisen vaatimuksen, joten lopullinen valinta tehtiin hinnan perusteella. Edullisimman tarjouksen jättänyt, Anders Inno Oy, valittiin toimittajaksi. Toimittajavalinta oli projektisuunnitelmassa aikataulutettu siten, että valitusaika ajoittui joulunajaksi. Valituksia ei tullut, joten tammikuussa 2013 aloitettiin toimitusprojekti.

TOIMITUSPROJEKTI

Vuosi 2013, testaamista ja virheiden korjaamista

KUVA 4. Toimitusvaiheen tehtävät.

Toimituksen ensimmäisessä vaiheessa tuotettiin potentiaalisille opiskelijoille tarkoitettu osuus. Osuuden käytettävyyttä testattiin noin sadalla nuorella ja saatiin niin positiivisia tuloksia, että päätettiin jatkaa aloitetulla linjalla. Testauksen organisoivat ICT-portti (<http://www.ictportti.fi/>). ICT-portti on Turun ammattikorkeakoulun, Turun yliopiston ja Turku Science Park Oy:n yhteistyöhanke, joka auttaa Varsinais-Suomen alueen pk-yrityksiä tietotekniikan hyödyntämisessä.

ICT-portti valikoi testausta varten yhden lukion ja toisen asteen ammatillisen oppilaitoksen (potentiaaliset opiskelijat) ja sopi testauksista niiden kanssa. Projekti kustansi kolme puhelinta, mutta muuten opiskelijat käyttivät omia puhelimiaan testauksessa. Lisäksi noin 10 opiskelijaa kävi käytettävyydestestauslaboratoriossa testaamassa desktop-käytettävyyttä.

Kesäkuussa 2013, noin puolivälissä aikataulunmukaista toimitusta, ulkopuolinen konsultti auditoi toimituksen. Auditointiin kuului sekä jo toimitetun osuuden että projektitoiminnan arviointi. Lisäksi auditoinnissa kiinnitettiin huomiota siihen, miten projektia jatketaan niin, että suunnitellun aikataulun mukaisesti saadaan tavoiteltu lopputuote.

Syksy 2013 oli kiivasta toiminnan aikaa: toimittaja teki osuuksia ja projektiryhmän ammattikorkeakoulun edustajat testasivat. Koska tuote oli räätälöity vaatimusmäärittelyn mukaiseksi, niin testattavaa oli paljon. Testaaminen on iteratiivista toimintaa: huomattu virhe ilmoitetaan toimittajalle ja kun toimittaja on korjannut virheen, niin ominaisuus on uudelleen testattava. Tämä sykli saatetaan joutua toistamaan moneen kertaan.. Virheraportoinnissa on hyvä olla käytössä siihen suunniteltu muutoksenhallintajärjestelmä, jotta virheet ja niiden korjaukset pysyvät hallinnassa. Nettisivu-uudistuksessa sellaista ei ollut, vaan testaamisen viestinnässä käytettiin Basecamp-ohjelmaa (<https://basecamp.com/>).

Syksyn aikana koulutettiin uusien nettisivujen sisällöntuottajat. Sisällöntuottajien määrä väheni neljäsosaan vanhojen sivujen sisällöntuottajien määrästä. Koulutukseen sekä sisällöntuottamisen tukeen tehtiin oma suunnitelmansa ja lisäksi sisällöntuotanto aikataulutettiin.

Kun toimitettava tuote jatkuvan testaamisen tuloksena näyttää vastaavan haluttua, niin voidaan aloittaa hyväksymistestaus. Hyväksymistestaus on järjestelmän tilaajan vastuulla oleva testaus, jolla varmistetaan siitä, että järjestelmä on sopimuksen mukainen. Hyväksymistestaus suunnitellaan vaatimusmäärittelyyn perustuen. Jokainen vaatimusmäärittelyssä (ja siis myös tarjouspyynnössä) esitetty vaatimus oli testattava. Kun hyväksymistestauksessa huomatu virheet on korjattu ja uudelleen testattu korjatuiksi, niin toimitus on hyväksyttävissä. Turun ammattikorkeakoulu oli sopinut toimittajien kanssa, että hyväksymistestauksen lisäksi suoritetaan vielä suorituskykytestaus.

Suorituskykytestauksen suoritti ulkopuolinen toimittaja. Siinä simuloitiin sivuston sellaista suurta samanaikaista kävijämäärää, mikä oli odotettavissa keväällä 2014 yhteishakuaikana. Sivut kestivät erittäin hyvin suuren kävijämäärän ja toiminnallisuudet toimivat sallituissa odotusajoissa. Suorituskykytestauksen jälkeen nettisivu-uudistusprojektin tavoite, Turun ammattikorkeakoulun responsiiviset, käyttäjälähtöiset sivut, joissa sisällöntuotanto ja tiedon hallinta on helppoa, oli saavutettu ja toimitus oli hyväksyttävissä.

Sivut julkistettiin aikataulun mukaisesti 17.12.2013.

VISUAALINEN SUUNNITTELU RESPONSIIVISISSA SIVUISSA

Joni Marttinen & Jere Kämppi

Responsiivisuus tarkoittaa sitä, että sivusto muovautuu tyylikkäästi erilaisille näytöille ja päätelaitteille. Mobiililaitteille ei tehdä omaa ohjelmointia, vaan elementit asettuvat näytön koon mukaisesti. Visuaalinen suunnittelu responsiivisissa sivuissa vaatii useassa suhteessa erityishuomiota niin käyttöliittymän kuin visuaalisten elementtien käytön osalta. Visuaalisissa elementeissä ja asettelussa tulee ottaa huomioon se, että pienemmissä näytöissä elementit saattavat kasvaa tai pienentyä sekä asettelu muuttua kokonaan (esim. rinnakkain olevat elementit tippuvat allekkain), jonka johdosta sivun rakenne kannattaa pitää melko muuteltavana. Käytännössä muuteltavuus tarkoittaa suunnittelua selkeästi sisältöalueittain, sekä eri sisältöalueiden järjestämistä tärkeyden perusteella.

Projektin teknisessä määrittelyssä oli asetettu leveydelle kolme ns. hajoamispistettä (eng. *breakpoint*), joissa sivuston ulkonäköä muokataan käytössä olevalle näyttöpäätelölle sopivammaksi. Yksinkertaistetusti sivustosta suunniteltiin kolme pääkokoa: työpöytä, tabletti ja mobiili. Jokaisesta sivupohjasta (sivupohjia ovat esim. etusivu, artikkelisivu, koulutushaku, uutislistaus) tehtiin visuaalinen suunnitelma näille kolmelle koolle ennen pohjan teknistä toteutusta.

Lähtökohtana responsiivisessa suunnittelussa on säilyttää samat sisällöt ja toiminnallisuudet aina pienimpään näyttökokoon asti. Esimerkkinä henkilö joka on käyttänyt sivuja pöytäkoneella, mutta haluaa tien päältä tarkistaa esim. yhteishenkilön puhelinnumeron mobiililaitteellaan. Tällöin sivuston sisällön pitää vastata mahdollisimman hyvin sivun leveintä versiota - vaikka asettelua ja käyttölogiikkaa optimoidaankin pienemmille kosketusnäytöille. Tämä on responsiivisten verkkototeutusten suurin etu ja haaste.

TOIMINNALLISUUDEN SIMULOINTI KANNATTI

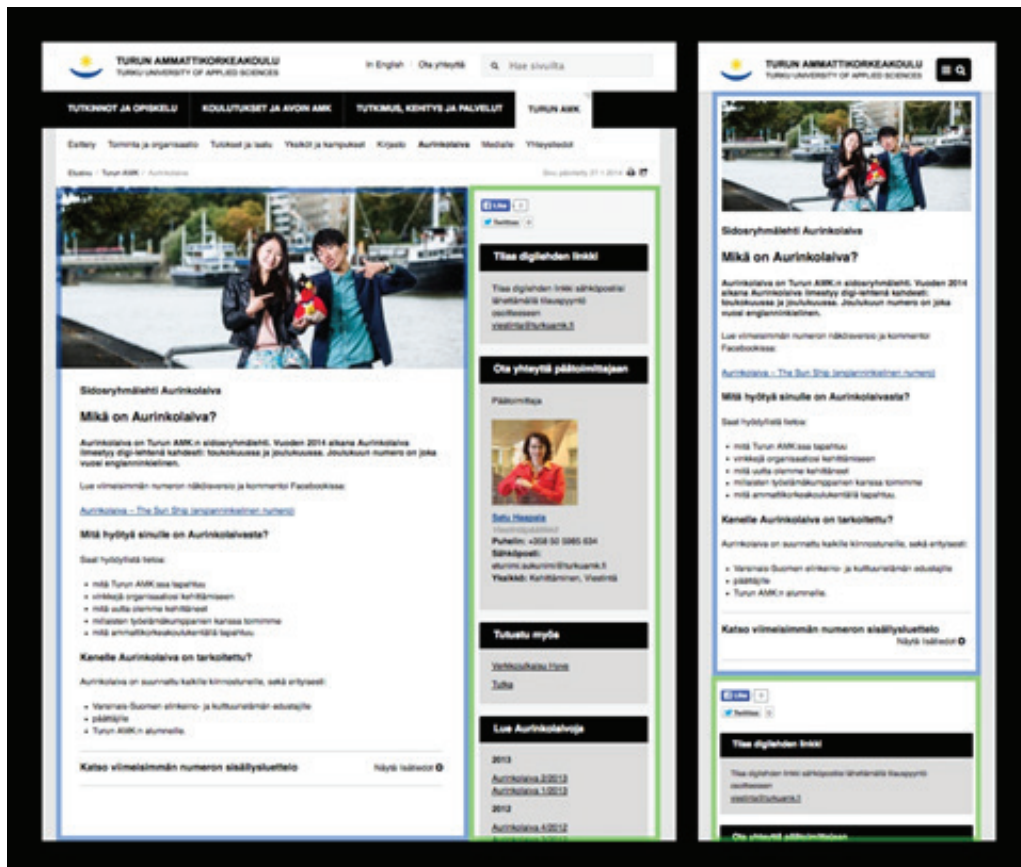
Turun ammattikorkeakoulun projektityöryhmä oli laatinut kattavan rautalanka-suunnitelman (eng. *wireframe*) Axure-ohjelmalla sivujen rakenteesta ja yksittäisten sivupohjien sisällöstä (kattaen osiot ja päätoiminnallisuudet). Rautalankojen ja määrittelydokumenttien pohjalta kävimme sisäisesti sivupohjat läpi ennen projektin alkua ja kartoitimme olennaisimmat toiminnallisuudet sivustolla, sekä suunnittelimme alustavasti miten toiminnallisuudet toteutuvat responsiivisina. Tavoitteenamme oli selkeyttää käytettävyyttä mahdollisimman paljon sisältörikkailla sivuilla, kuitenkin jättämättä mitään olennaista pois.

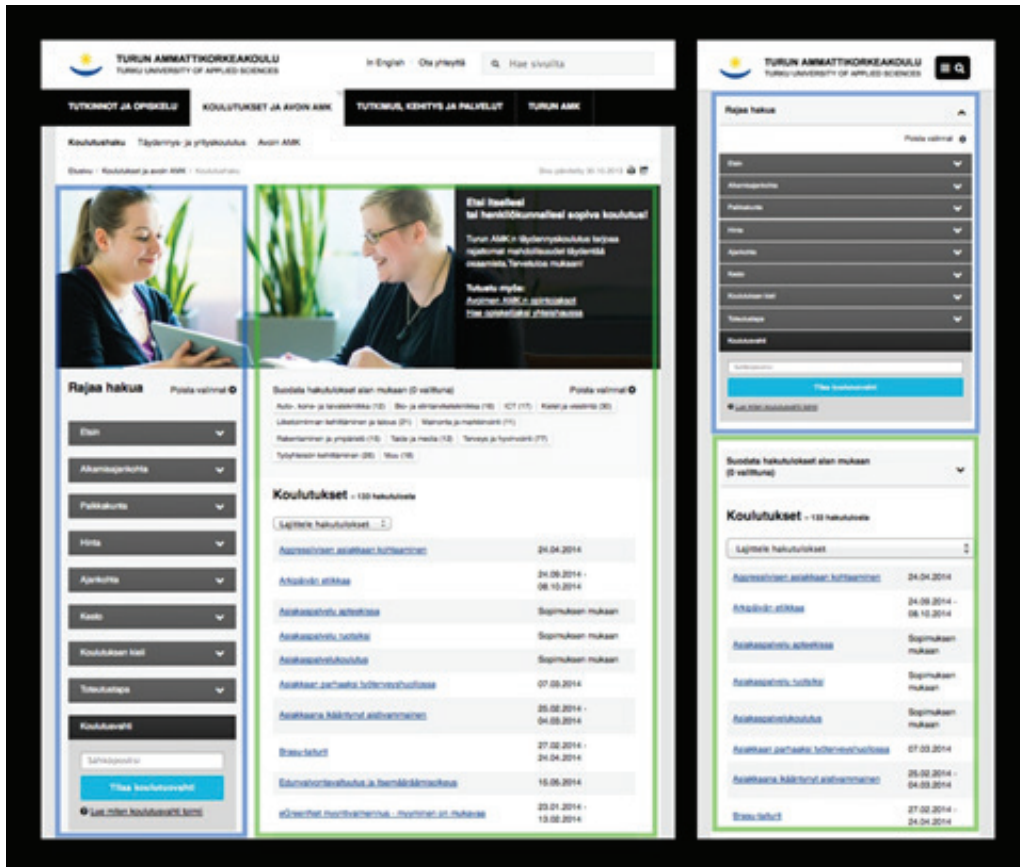
KUVA 3. Sivuston etusivusta tiputettiin paljon yksittäisiä sekundäärisiä osioita pois sekä yhdistettiin osioita toisiinsa, jolloin sivustoon saatiin kaivattua selkeyttä ja lopputuloksesta mobiililaitteilla käytettävämpi.

Turun ammattikorkeakoulun sivuilla suurin osa sivupohjista noudattaa sisältöalueissa länsimaittain tuttua ”vasemmalta oikealle” -periaatetta, jolloin vasemmalla on sisältö, jota halutaan ensisijaisesti tarjota kävijälle ja oikealla on vasempaan liittyvää sisältöä. Pienissä näyttölaitteissa, joissa sisältö tippuu allekkain, näytetään lähes aina vasemman puolen sisältö ennen oikeaa puolta, jolloin sivun tärkein osa on ylimpänä sisältöaluetta ja helpommin löydettävissä mobiililaitteilla.

KUVA 4. Sisältösivussa oikealla olevat tukilinkit näytetään mobiilikooassa vasta sivun lopussa.

KUVA 5. Koulutushaussa näytetään vasemmalla olevat hakuehdot ennen hakutuloksia, sillä hakehtojen muuttaminen muuttaa alla olevia hakutuloksia (mobiilissa).

TYYLIKÄS TULEVAISUUS

Turun ammattikorkeakoulun värit valittiin graafisen ohjeiston mukaan ja tekstityylistä sovittiin visuaalisen suunnittelun alussa. Graafinen ohjeisto on usein suunniteltu painettuun ja nykyään olisi hyvä, jos erikseen olisi erikseen digitaaliseen tuotantoon.

Mitä jos sivuston jotain väriä tai yleistä tyyliä halutaankin muuttaa puolen vuoden tai vuoden päästä? Miten se onnistuu ja joudutaanko sen takia tekemään isoja muutostöitä? Nämä kysymykset saattavat tulla helposti asiakkaalle mieleen, kun mietitään sivuston tulevaisuutta. Mikäli asiat on tehty ja suunniteltu harmitusti, voidaan äskeiseen kysymykseen vastata: ”Helposti!”. Sama vastaus pätee myös tässä projektissa.

Tyylitiedostojen suunnittelun lähtökohtana on ollut päivittämisen ja laajentamisen helppous. Tarkoituksena oli tehdä mahdollisimman helposti laajennettavissa oleva kokonaisuus. Suunnittelussa mietittiin monia eri vaihtoehtoja, joista tyylitiedostojen pohjaksi valikoitui lopulta Frameless Grid. Tämän päälle pystyimme rakentamaan helposti loput tyylitiedostot, koska Frameless Grid pohjautuu Less-kieleen. Less mahdollistaa tyylimäärittelyjen niputtamisen helpommin ymmärrettäviin kokonaisuuksiin.

Käytettävät tyylitiedostot on pilkottu erilaisiin kokonaisuuksiin, kuten yleiset uudelleenkäytettävät komponentit ja tyylit, värit, typografia, lomakkeet sekä päätelaitteille sopivat määrittelyt. Tiedostoista muodostetaan lopulta varsinainen tyylitiedosto, jota selaimet ja muut päätelaitteet osaavat lukea.

Sivustolla näkyvät elementit ja niiden asemointi koostuvat siis monien pienempien osioiden kokonaisuudesta. Pienemmät kokonaisuudet helpottavat tyylien hallintaa myös tulevaisuudessa, koska voimme helposti vaihtaa esimerkiksi sivuston linkkien väri voidaan helposti muuttaa vaihtamalla vain yhdessä tiedostossa olevan värimäärittely.

Sama ajattelumalli pätee myös siirryttäessä selailemaan sivustoa pienempien päätelaitteiden näytöillä. Päätelaitteiden tyylitiedostoissa on tarvinnut määritellä vain muutamia tyyliä ja arvoja uudelleen, jotta sama sisältö saadaan mahtumaan vaikkapa tabletin näytölle. Tarvittaessa tyylitiedostoja voidaan tulevaisuudessa lisätä helposti, mikäli tarve niin vaatii.

TIEDOTTAMINEN JA SISÄLLÖNTUOTANTO

Johanna Stenroos

Yksi hyvä lähtökohta IT-projektin onnistumiseen ja suotuisaan vastaanottoon asiantuntijayhteisössä on toimiva sisäinen viestintä. Turhan usein olennainen tieto useiden ihmisten työtä koskevista järjestelmämuutoksista jää vain harvojen käsin. Myös muutosvastarinta lisääntyy helposti, jos tarpeeksi suuri joukko avainhenkilöitä ei koe päässeensä lainkaan vaikuttamaan suunnittelutyöhön.

Avoin tiedottaminen nettisivu-uudistuksen etenemisestä oli luonteva osa projektia alusta alkaen. Tiedottamisessa keskityttiin erityisesti suunnittelutyön jakamiseen ja annettiin Turun ammattikorkeakoulun henkilökunnalle mahdollisuus osallistua projektin suunnitteluun omien työtehtäviensä mukaan.

Henkilökunnalle tiedottamisen kanavana käytettiin henkilökunnan ja opiskelijoiden yhteistä Messi-intranettia. Nettisivu-uudistuksen materiaalit, kokousajat ja uutiset olivat koko henkilökunnan nähtävillä intranetin nettisivu-uudistustyötilassa. Tämä helpotti esimerkiksi esittely- tai kokousmateriaalien jakamista. Täysin keskeneräiset suunnitelmat tai vain projektiryhmän saataville tarkoitetut materiaalit pidettiin työtilassa erillään omassa asiakirjastossa, jonka käyttöoikeudet oli rajoitettu vain ydinprojektiryhmälle.

Projektin käännekohdista, kuten startista, tarjouskilpailutusvaiheesta ja toimitajakumppanin valinnasta tai sisällöntuotannon käynnistymisestä uutisoitiin vielä erikseen intranetin etusivun uutispalstalla. Uutisoinnilla oli tehoa. Esimerkiksi sivuston määrittelyvaiheessa kaikki eri suunnittelutyöryhmiin osallistuneet saatiin koolle intrailmoituksen perusteella. Innokkaita, vapaaehtoisia sivuston kehittäjiä löytyi kymmenittäin.

KOKOUSTIEDOTTAMINEN: PROJEKTIRYHMÄ JALKAUTUI TYÖRYHMIIN

Isoa nettiprojektia tuskin lanseerataan hyödyntämättä tehokasta kasvokkain viestintää. Mikäpä silloin olisi osuvampaa kuin jalkautua sinne, missä organisaation eri tahot jo valmiiksi kokoontuvat.

Projektiryhmä kiersi kokouksissa esittelemässä eri työryhmille, mikä nettisivuilla muuttuu ja miten projektit, palvelut tai koulutukset jatkossa esitellään uusilla sivuilla. Siirtyminen organisaatiolähtöisistä nettisivuista asiakaslähtöisen sivuston rakentamiseen vaati paljon muutospuhetta ja asioiden tarkastelua yhdessä toisenlaisista näkökulmista.

Projektiryhmä vieraili muun muassa tulosalueiden johtoryhmissä, viestintätiimeissä, tutkimus, kehitys ja innovaatiot -tiimeissä ja koko ammattikorkeakoulun yhteisissä tutkimus- ja kehityspäälliköiden sekä täydennyskoulutuspäälliköiden työryhmissä. Lopputulokseen pääsivät vaikuttamaan myös omalta osaltaan kirjastotiimi, koulutusvientitiimi ja opiskelijahyvinvointiryhmä sekä ulkopuolisena yhteistyökumppanina Turun ammattikorkeakoulun oma paikallisyrittäjistä koostuva yrittäjäverkosto. Yrittäjät pääsivät esimerkiksi varta vasten heille järjestetyssä termitestauksessa ottamaan kantaa sivustolla käytettäviin termeihin, joilla he etsivät tietoa. Projektin eri vaiheita esiteltiin myös koko Turun ammattikorkeakoulun johtoryhmälle, johon kuuluvat muun muassa rehtoraatti, koulutusjohtajat, kehitysjohtaja, talousjohtaja ja tutkimus- ja kehitysjohtaja.

Lisäksi keskeisessä suunnitteluroolissa oli projektia varten perustettu sisällöntuottajien työryhmä, joka koostui vapaaehtoisista, aktiivisimmista sisällöntuottajista. Projektiryhmä esitteli tälle ryhmälle ensimmäisenä sisällöntuotantoon liittyviä suunnitelmia ja keräsi tärkeitä mielipiteitä.

Työryhmien kautta tulevaan nettisivustoon pääsikin vaikuttamaan hyvin laaja joukko ammattikorkeakoulun henkilökuntaa. Projektiryhmän haastavaksi tehtäväksi jäi sovittaa erilaiset toiveet yhteen ja priorisoida niistä olennaisimmat.

MIELIPITEIDEN KIRJOSTA TOIMIVAAN KOMPROMISSIIN

Nettisivujen suunnittelun kanssa työskentely on siitä kiitollista tai epäkiitollista, että jokaisella on aiheesta oma henkilökohtainen mielipide. Kaikki meistä ovat verkon kuluttajina selanneet niin surkeita kuin toinen toistaan häikäisevämpiä sivustoja. Harva kuitenkaan oivaltaa, että hyväkin sivusto on usein kompromissien tulos sivustoalikon termejä myöden. Yksinkertaisen ja selkeän lopputuloksen aikaansaaminen on usein ollut kaikkein vaikeinta.

Projektiryhmä kuunteli matkan varrella ”kaikkien” mielipiteet. Isossa organisaatiossa linja pitää kuitenkin vetää johonkin ja ratkaisu lyödä lukkoon työrauhan saamiseksi. Jälkikäteen ajateltuna jossain kohdissa päätökset olisi ollut parempi tehdä jo aikaisemmin. Strategisesti ratkaisuisissa suurin painoarvo asetettiin pääkäyttäjryhmien tarpeille ja mielipiteille, joita kartoitettiin käytettävyytestaustuksissa. Esimerkiksi sivuston vasta ollessa rakenteilla testiryhmänä ”tutkinnot ja opiskelu” -kokonaisuudelle toimi liki satapäinen joukko toisen asteen opiskelijoita eli potentiaalisia hakijoita. Valitut korjausehdotukset pohjasivat näihin testauksiin.

Ratkaisuissa huomioitiin myös ammattikorkeakoulun johtoryhmän toivomat painotukset, kuten esimerkiksi avoimen ammattikorkeakoulun näkyvyys ja myös muiden myytävien koulutusten selkeämpi esiin nostaminen etusivulla. Ehdotusten kirjosta tehtiin aina lopulliset päätökset nettiprojektin ohjausryhmässä.

YLEISÖLLE JA MEDIALLE TIEDOTTAMINEN

Yleisölle ja medialle tiedottaminen nettiprojektista jätettiin enemmän uuden sivuston lanseeraustoimenpiteeksi. Kun sivusto oli ollut julkinen noin viikon ajan, julkaisimme uudesta sivustosta mediatiedotteen. Lisäksi julkistamisesta kerrottiin yleisölle sosiaalisen median kanavissamme, kuten Facebookissa ja Twitterissä. Julkistaminen sai jonkin verran uudelleenjakoja kohderyhmiltämme, kuten lukioilta ja opinto-ohjaajilta, mutta ei ylittänyt median uutiskynnystä. Meille uuden sivuston julkaisu oli iso asia, mutta se ei ollut niin merkittävä saavutus, että sillä olisi päässyt esille paikallis- tai maakuntamedioissa.

Toisin kuin usein monissa nettiprojekteissa, suunnitelmiin ei kysytty mielipiteitä sosiaalisessa mediassa ns. suurelta yleisöltä. Sen sijaan painopiste pääkäyttäjryhmien käyttötarpeiden hahmottamiseen oli käytettävyydestänsä. Esimerkiksi potentiaaliset 2. asteen opiskelijat pääsivät testaamaan Tutkinnot ja opiskelu-osuutta. Toisena testijoukkona käytettiin yrittäjiä, joilta kysyttiin erityisesti sivuston termivalinnoista koskien palveluita ja koulutuksia.

SISÄLLÖNTUOTTAJIEN MÄÄRITTÄMINEN

Vanhojen nettisivujen sisällöntuottajien lukumäärä oli päässyt paisumaan vuosien saatossa. Karkean arvion mukaan sisällöntuotanto-oikeuksia eri puolille sivustoa saattoi olla lähemmäs toistasataa. Todellisuudessa aktiivisten sisällöntuottajien lukumäärä oli ollut joitakin kymmeniä. Sisällöntuottajien suuri lukumäärä selittyi intona äärimmilleen hajautettuun sisällöntuotantoon, joka oli muutama vuosi sitten vallalla ollut trendi nettisivujen päivittämisessä. Mallin kantavana ideana oli, että nettisivuilla uutisointi kuuluu aina suoraan sille henkilölle, jolla on tiedotettavaa.

Joukkoon kuului myös iso määrä satunnaispäivittäjiä, mikä ei käytännössä ollut ongelmatonta. Taidot sisällöntuotantojärjestelmän käyttämiseen tai hyvän verkkotekstin kirjoittamiseen ehtivät usein ruostua, kun omille sivuille piti tehdä muutoksia vain muutaman kerran vuodessa. Tämä murensi pikku hiljaa sivuston sisältötyylien ja yhteisten pelisääntöjen noudattamista.

Sisällöntuotanto-oikeuksia oli anottu myös varmuuden vuoksi. Edellisen nettisivuprojektin aikana vuosina 2004–2005 oikeuksia oli myönnetty esimerkiksi viran puolesta eri koulutuspäälliköille. Todellinen sisällöntuotanto oli usein kuitenkin vastuutettu eri tahoille.

Toisaalta henkilökunta on ollut ammattikorkeakoulussa usein liikkeessä: määräaikaisissa työntekijöissä on paljon vaihtuvuutta ja usein kesäksi palkattiin harjoittelijoita päivittämään yksikön nettisivut kerralla kuntoon. Henkilöstön vaihtuessa tunnukset jäivät helposti roikkumaan. Tunnusten hallinnointiin sisällöntuotanto-oikeuksien osalta työsuhteen päättyessä puuttui vakiintunut toimintatapa. Harjoittelijoita varmasti on ammattikorkeakoulussa jatkossakin paljon. Tämän vuoksi yksiköille, joiden tiedetään käyttävän työssään paljon harjoittelijoita, on myönnetty harkiten yhteistunnuksia.

TAVOITTEENA LAADUKAS SISÄLTÖ, TAIDOKKAAT SISÄLLÖNTUOTTAJAT

Edellä kerrottujen kokemusten perusteella oli ilmeistä, että sisällöntuottajien lukumäärää uusille sivuille kannattaa karsia. Määrää tarkoituksenmukaisempaa on panostaa sisällön pitämiseen laadukkaana ja yhdenmukaisena sivustolla. Myös valinta mobiilikäytön painottamiseen asetti paineita kouluttaa sisällöntuottajat kirjoittamaan tiiviimmin ja selkeämmin erityisesti mobiilikirjoittaminen mielessä pitäen. Lopulta tilattiin projektin aikana sopivimman sisältötarjouksen perusteella ulkopuoliselta kouluttajalta kaksi koulutustilaisuutta. Sisällöntuottajat kokivat opit mobiilikirjoittamiseen hyvin tarpeellisina ja uuteen ajattelumalliin innostavina.

Pienemmälle sisällöntuottajajoukolle on helpompi tarjota myös jatkossa säännöllisesti täsmäkoulutusta sekä sisällöntuotantojärjestelmän käyttöön että verkkokirjoittamiseen.

Näin käyttöönottovaiheen sisällöntuottajien lukumääräksi saatiin noin viisikymmentä. Sopivia henkilöitä kerättiin tulosalueilta sivuston rakennelogiikan ja henkilöiden työtehtäväjaon mukaan. Sisällöntuottajiksi valikoitui noin 4–5 henkilöä: tulosalueen viestintävastaava, hänen varahenkilönsä, täydennyskoulutuksista ja palveluista vastaava sisällöntuottaja sekä 1–2 tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan osuuksista vastaava sisällöntuottaja. Heidän rooliinsa kuuluu tehtäväjaon mukaisesti tuottaa itsenäisesti uutisia, artikkeleita, tapahtumailmoituksia ja kerätä esimerkiksi koulutus-, palvelu- tai projektikuvaukset syötettäväksi sivustolle. Samalla Turun ammattikorkeakoulun nettisivustolla siirryttiin hajautetusta sisällöntuotannosta keskitetympään sisällöntuotantomalliin.

Sisällöntuottajien käyttöoikeusryhmät jaettiin pääsääntöisesti sivustorakenteen mukaan: kukin sisällöntuottaja kuuluu tutkinnot ja opiskelu, koulutukset ja palvelut, tutkimus- kehitys ja innovaatiot tai AMK -ryhmiin. Kaikille sisällöntuottajille haluttiin myös antaa yhtäläiset oikeudet lisätä etusivulle uutisia, artikkeleita ja tapahtumia. Ideana oli jouhevoittaa etusivun uutisvirtaa ilman monimutkaisten työkulujen rakentamista etusivulla julkaisemiseen.

Laajemmilla oikeuksilla sivustoa hallitsevat Turun ammattikorkeakoulun viestintäihmiset: viestintäyksikkö ja ns. viestintäverkosto. Viestintäyksikkö vastaa ammattikorkeakoulun keskitetystä viestinnästä johdon tukena ja erityisesti viestintävälaineistä, kuten internet-sivuista. Viestintäyksikköön kuuluu viestintäpäällikkö, tiedottaja, viestintäsihteeri, verkkotoimittaja ja markkinointisuunnittelija. Esimerkiksi nettietusivun sisällön pitäminen laadukkaana edellyttää nykyisessä sisällöntuotantomallissa etusivun päätoimittamista tarvittaessa. Käytännössä tämä tarkoittaa uutisvirran päivittäistä seuraamista ja sisällöntuottajien ohjeistamista, jos näyttää siltä, että yhteisistä pelisäännöistä lipsutaan. Etusivun isoimmat elementit, kuten vastuu kuvituksesta, nostoista, bannereista ja pikalinkeistä ovat myös aina vain viestintäyksikön hoidettavissa. Lisäksi vain viestintäyksikkö hallinnoi pääkäyttäjinä sivuston rakenteita, toiminnallisia elementtejä, uusia sivuja ja antaa käyttöoikeuksia.

Turun ammattikorkeakoulussa toimii myös eri tulosalueilla viestintävastaavia, viestintäverkostolaisia, joilla on hajautetusti viestinnän tukirooli suoraan toimipisteissä koulutusjohtajan alaisuudessa. Viestintäyksikkö ja viestintävastaavat muodostavat yhdessä viestintäverkoston, joka kokoontuu kuukausittain. Tällaiselle olemassa olevalle joukolle on ollut helppo antaa lisävastuuta. Heille on annettu esimerkiksi sisällöntuotannossa merkittävämpi rooli kuin ennen. He voivat tuottaa sisältöä kaikkiin sivustokokonaisuuksiin ja toimia oman tulosalueensa lähitukihenkilöinä.

SISÄLLÖNTUOTANTO

Aktiivinen sisällöntuotantorupeama käynnistyi syksyllä 2013 kaikkien sisällöntuottajien kouluttamisen jälkeen. Sitä ennen sisällöntuotanto oli jo aikataulutettu, jotta projektiryhmällä oli hyvä kokonaisnäkemys sisällöntuotannon vaatimasta ajasta ja toimenpiteistä.

Koulutustilaisuudet oli kohdennettu eri sivustokokonaisuuksien sisällöntuottajille. Näin sivustokokonaisuuksien erot saatiin huomioitua keskitetysti. Verkkotoimittaja vastasi koulutustilaisuuksista, mutta mukana apukouluttajina oli aina koko ydinprojektiryhmä.

Projektiryhmä tuotti kattavat sisällöntuotanto-ohjeet, jotka olivat jaossa projektin työtilassa. Esimerkiksi uutisten, artikkeleiden, tapahtumien tai sisältösivujen sekä tutkintojen, koulutusten, palveluiden, projektien ja tutkimusryhmien päivittämiseksi on tehty yksilölliset, kohdennetut sisällöntuotanto-ohjeet. Lisäksi projektin aikana syntyivät yhteiset pelisäännöt verkkokirjoittamiseen ja valokuvien käyttöön Turun ammattikorkeakoulun sivuilla. Jatkokehityksessä kannattanee miettiä, miten paperiohjeistuksen käyttöä voisi kehittää myös innovatiivisemmaksi. Esimerkiksi jo sisällöntuotantojärjestelmässä voisi olla eri kenttien

yhteydessä enemmän käyttöohjevihjeitä. Sisällöntuottajan ei tarvitsisi enää etsiä ohjeita mistään erikseen, vaan tarvittava tieto olisi käsillä siellä, missä sisältöäkin syötetään.

Koulutusten jälkeen projektiryhmä tuki sisällöntuotantotyötä vastaamalla tukipyyntöihin ja jakamalla sisällöntuotantovinkkejä. Järjestimme sisällöntuottajille myös omia infotilaisuuksia aina kun oli kattavasti sellaista uutta kerrottavaa, mikä kannatti tehdä yhteistilaisuutena.

Suomenkielisen nettisivuston sisällöntuotantoaika ennen sivuston julkaisua oli varattu kolmisen kuukautta. Kullekin organisaatiolle sopivin sisällöntuotantoaika on hyvin yksilöllinen käsite. Melkein kaikki sisällöntuottajat päivittävät nettisivuja oman työnsä ohessa. Näin oli myös Turun ammattikorkeakoulussa. Onnistuneilla ennakkovalmisteluilla ja valinnoilla sisällöntuottajat saivat projektiryhmän mielestä enemmän työrauhaa. Esimerkiksi sisällöntuotantojärjestelmä oli valmis, kun syöttötyö alkoi, vaikka viime hetken muutoksia editorikentissä tapahtui jonkin verran.

Lisäksi jo projektin varhaisessa vaiheessa oli tehty valinta julkaista ensin laadukkaat suomenkieliset nettisivut ja keskitettyä englanninkielisen nettisivuston julkaisemiseen vasta muutama kuukausi tämän jälkeen. Jos molemmat kieliversiot haluttaisiin julkaista yhtä aikaa, pitäisi kääntämiseen ja sisältöjen miettimiseen varata enemmän aikaa ja tekijöitä. Englanninkielisellä sivustolla on kuitenkin hiukan eri kohderyhmiä, kun sivustolla painottuu kansainvälinen markkinointiviestintä.

Matkan varrella hyväksi käytännöksi osoittautui sisällöntuotannon edistymisen seuranta aina parin viikon välein. Myös sähköpostimuistutukset ja deadline-päivät olivat tehokkaassa käytössä.

Sisällöntuottajilta tuli kiitosta julkaisualustan helposta käytettävyydestä, mikä osaltaan varmisti aikataulutuksen onnistumisen. Muutamia sisältösivuja viimeisteltiin aivan julkaisuhetkeen asti, mutta julkaisupäivänä valtaosa sivustosta oli valmiina.

KÄYTETTÄVYYS- JA TERMITESTAUKSET

Sara Pietilä

Turun ammattikorkeakoulun uusille nettisivuille tilattiin ennen sivujen julkistamista kaksi erilaista testausta: käytettävyystestaus sekä termitestaus. Käytettävyystestaus toteutettiin tuotanto-osuuden alkuvaiheessa ja termitestaus loppuvaiheessa. Käytettävyystestauksen kohderyhmänä olivat potentiaaliset hakijat ja siinä testattiin *tutkinnot ja opiskelu* -sivustokokonaisuutta. Termitestauksessa kohderyhmänä olivat työelämänedustajat, ja testaus keskittyi sekä *koulutukset ja avoin AMK* että *tutkimus, kehitys ja palvelut* -sivustokokonaisuuksiin.

Käytettävyys- ja termitestaukset toteutti ICT-portti, joka on Turun ammattikorkeakoulun, Turun yliopiston ja Turku Science Park Oy:n yhteistyöhanke (www.ictportti.fi). ICT-portin projektiryhmään kuului kummassakin testauksessa neljä opiskelijaa sekä ICT-portin projektipäällikkö ja asiakasprojektipäällikkö, jotka ohjasivat opiskelijoiden työskentelyä. Käytettävyystestauksessa kaikki opiskelijat olivat Turun ammattikorkeakoulun tietotekniikan opiskelijoita. Termitestauksessa projektiryhmään kuului kolmen ammattikorkeakouluopiskelijan lisäksi yksi Turun yliopiston opiskelija. Kummassakin testauksessa ICT-portti vastasi koko testauksen toteuttamisesta aina suunnittelusta käytännön järjestelyihin ja tulosten analysointiin.

Sekä käytettävyys- että termitestaukseen osallistuneet antoivat positiivista palautetta sivuston ulkonäöstä. Pääsääntöisesti sivusto koettiin helpoksi käyttää ja testaajat kokivat, että he myös useimmiten löysivät etsimänsä tiedon melko helposti. Molemmissa testauksissa kävi kuitenkin ilmi käytettävyyteen, toiminnallisuuksiin ja termistöön liittyviä ongelmia. Ongelmien ratkaiseminen vaati asioiden uudelleen suunnittelua ja myös korjauksia tekniseen toteutukseen. Testauksien jälkeen onkin hyvä varata riittävästi aikaa muutoksien tekemiseen.

Kummassakaan testauksessa ei ollut käytössä sivuston sisäinen haku, koska haluttiin, että testaajat käyttävät varsinaista navigaatiota ja linkityksiä sivustolla liikkumiseen. Merkittävä tieto oli, että molemmissa testauksissa usea osallistuja olisi halunnut käyttää hakua. Moni testaaja mainitsi etsivänsä nettisivuilta tietoa aina ensisijaisesti haun avulla eikä niinkään navigaation avulla edeten.

TUTKINNOT JA OPISKELU -SIVUSTOKOKONAISUUDEN KÄYTETTÄVYYSTESTAUS

Testauksen tavoitteena oli selvittää sivuston käytettävyyttä sekä tiedon löydettävyyttä ja ymmärrettävyyttä. Pääpaino oli nimenomaan sivuston käytettävyydessä: miten sivusto toimii eri laitteilla ja selaimilla, ja millaiseksi testaajat kokevat sivustolla käytetyn ns. suodatinhaku-toiminnallisuuden. Suodatinhaku-toiminnallisuuden avulla käyttäjä voi etsiä esimerkiksi itselleen sopivan koulutuksen rajaamalla hakutuloksia erilaisia suodattimia valitsemalla. Koska suodatinhaku on melko uudenlainen tapa esittää tietoja nettisivuilla, sen käytettävyyttä haluttiin testata projektin aikaisessa vaiheessa. Näin toiminnallisuuteen saataisiin tehtyä melko isojaakin muutoksia tuloksien perusteella. Käytettävyydestä toteutettiin projektin tuotanto-osuuden alkuvaiheessa, melko pian ensimmäisen demoversion valmistumisen jälkeen.

Testattava sivustokokonaisuus oli *tutkinnot ja opiskelu* -osuus, joka sisältää muun muassa Turun ammattikorkeakoulun koulutusohjelmien esittelyt sekä tietoa hakemisesta ja opiskelusta. *Tutkinnot ja opiskelu* -sivustokokonaisuus valittiin, koska sen sisältö oli helpoiten tuotettavissa demosivustolle. Testausvaiheessa käytettiin pääasiassa käytössä olleiden nettisivujen sisältöä, vaikka uusille nettisivuille sisältö tulitaisiin kirjoittamaan kokonaan uudestaan. Kohderyhmänä käytettävyydestä olivat toisen asteen opiskelijat ja testaus koostui kahdesta osasta: haastatteluista sekä testilaboratoriotestauksesta.

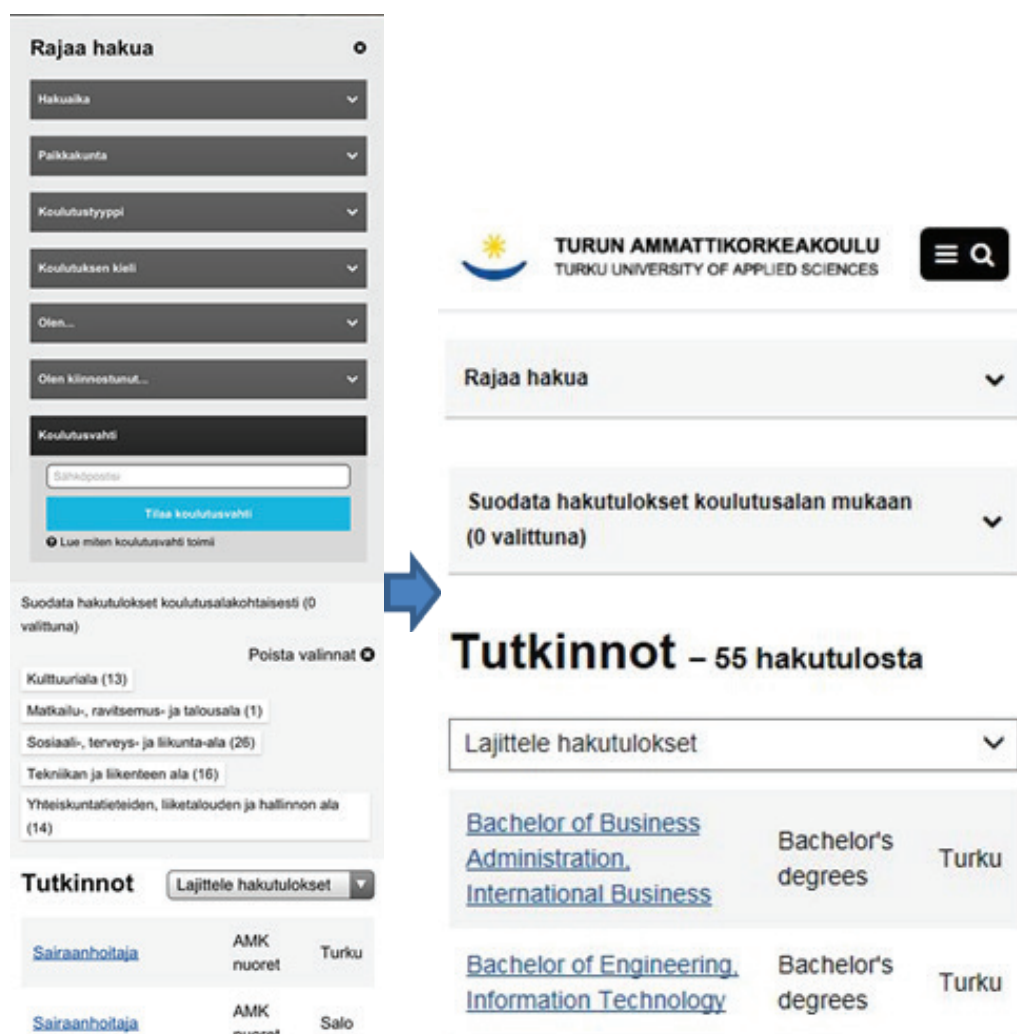
HAASTATTELUT OPPILAITOKSISSA

Käytettävyydestä haastatteluosiot pidettiin kolmessa turkulaisessa oppilaitoksessa, yhdessä lukiossa ja kahdessa ammattioppilaitoksessa. Haastatteluihin osallistui yhteensä 78 oppilasta, jotka olivat iältään 17–20-vuotiaita. Haastattelutestaus suoritettiin mobiililaitteilla ja sen tavoitteena oli tutkia ensisijaisesti suodatinhaun käytettävyyttä ja toimintaa. Testauksessa käytetyt mobiililaitteet olivat pääasiassa osallistujien omia, mutta mahdollisuus oli myös käyttää lainalaitetta.

Haastattelutestauksessa osallistuja suoritti tehtäviä, joissa haettiin ennalta määriteltyä tietoa sivustolta, kuten tiettyjä koulutusohjelmia tai opinto-ohjaajien nimiä. Tehtävien jälkeen tietoa sivuston käytettävyydestä ja tiedon löydettävyydestä kerättiin haastatteleamalla. Haastattelussa osallistuja kertoi mielipiteitään sanallisesti ja arvioi sivuston miellyttävyyttä monivalintakysymyksillä.

Haastattelutestauksessa olennaisin testaustulos oli, että suodatinhaun käyttö matkapuhelimella koettiin vaikeaksi. Suurimpana ongelmana oli, ettei käyttäjä saanut riittävää palautetta hausta. Matkapuhelimen pienen näytön vuoksi käyttäjä ei nähnyt esimerkiksi hakutulosten päivittymistä sivun alalaitaan. Tablettilaitteilla samaa ongelmaa ei ilmennyt suuremman näytön ansiosta. Testaustulos

ten perusteella suodatinhakuun tehtiin useita muutoksia mobiilikäytettävyyden parantamiseksi: muun muassa sivun osioiden järjestystä mobiilinäkymässä muutettiin ja suodatinhaun suodattimet piilotettiin napin takaa avautuvaksi.

KUVA 8. *Rajaa hakua- ja Suodata hakutulokset koulutusalan mukaan -hakutoiminnot piilotettiin mobiiliversiossa.*

Lisäksi haastatteluissa ilmeni muutamia responsiivisuuteen, visuaaliseen ilmeeseen ja navigaatioissa käytettyihin termeihin liittyviä ongelmia, jotka korjattiin. Sivuston käytettävyydessä ei eri laitemallien tai selainten välillä havaittu kuitenkaan merkittävää eroa. Kokonaisuudessaan haastatellut arvioivat, että sivustoa oli melko helppo käyttää, huolimatta suodatinhaun ongelmista. Positiivista palautetta sai myös sivuston ulkoasu.

TESTILABORATORIOTESTAUS

Testilaboratoriotestaus toteutettiin Turun yliopiston käytettävyysslaboratoriossa. Testaukseen osallistui yhdeksän iältään 17–19-vuotiasta toisen asteen oppilaitoksen opiskelijaa kahdesta eri lukiosta ja kahdesta eri ammattioppilaitoksesta. Testilaboratoriotestauksessa osallistuja suoritti erilaisia tehtäviä, joissa etsittiin tietoa sivustolta, ja hän kirjasi vastaukset tehtävälomakkeeseen. Osa tehtävistä suoritettiin tablettilaitteella ja osa tietokoneella. Molemmista laitteista otettiin ruudunkaappauskuvaa testin ajan. Lisäksi testajia pyydettiin kommentoimaan omaa suoriutumistaan tehtävissä.

Testilaboratoriotestauksessa ei suodatinhaun käytössä ilmennyt samankaltaisia ongelmia kuin haastattelutestauksessa, mikä johtui siitä, että laboratoriotestaus suoritettiin tabletilla ja tietokoneella, joissa ruutu on isompi. Suodatinhaun käytössä ongelmia aiheutti lähinnä se, ettei käyttäjä nähnyt kootusti tekemiään valintoja tai voinut helposti poistaa niitä yhdellä klikkauksella. Testaustulosten perusteella suodatinhakuun lisättiin toimintoja, joiden avulla käyttäjä näkee ja voi poistaa helpommin tekemänsä valinnat.

The screenshot shows a search interface with a sidebar on the left titled "Rajaa hakua" (Filter search) and a main content area on the right. The sidebar contains several filter categories: "Haku aika" (Search time), "Paikkakunta" (Location), "Koulutustyyppi" (Education type) with checkboxes for "nuorten tutkintoon johtava" (checked), "aikuisen tutkintoon johtava", "ylempi AMK", "Bachelor's degrees", and "Master's degrees"; "Koulutuksen kieli" (Language of education), and "Olen..." (I am...). The main content area has a filter bar at the top with "Suodata hakutulokset koulutusalan mukaan (1 valittuna)" and "Poista valinnat" (Remove filters). Below this, it shows selected filters: "Kulttuuriala (5)", "Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala (10)", "Tekniikan ja liikenteen ala (8)", and "Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala (5)". The main section is titled "Tutkinnot – 10 hakutulosta" (Degrees – 10 search results) and shows search criteria: "Hakuehdot" (Search criteria) including "Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala" and "kevään 2014 yhteishaussa" (spring 2014 joint application), and "nuorten tutkintoon johtava" (leading to young people's degree). A dropdown menu "Lajitele hakutulokset" (Sort search results) is visible. Below, a table lists search results:

Search result	Category	Location
Bioanalytiikko	Nuoret	Turku
Ensihoitaja	Nuoret	Turku
Fysioterapeutti	Nuoret	Turku
Kätilä	Nuoret	Turku
Sairaanhoitaja	Nuoret	Turku

KUVA 9. Suodatinhakuun lisättiin laatikot, joiden avulla käyttäjä näkee helpommin ja kootusti tekemänsä valinnat.

Testajat kokivat, että tieto oli pääasiassa helposti löydettävissä ja ymmärrettävissä. Suurin epäkohta löydettävyydessä oli se, että osalla testajista oli vaikeuksia huomata kolmannen tason navigaatiopalkki. Sivuston visuaalista ilmettä muutettiin siten, että navigaatiopalkit ovat helpommin erotettavissa ja havaittavissa.

KUVA 10. Kolmannen tason navigaatiopalkkia korostettiin keltaisella värillä.

Myös testilaboratoriotestauksessa testaajat pitivät sivuston ulkonäöstä ja sivustoa pidettiin kokonaisuudessaan helppokäyttöisenä, suodatinhakuun ja navigaatioon liittyvistä ongelmista huolimatta. Testilaboratoriotestaukseen osallistuneiden mielipiteet sivuston käytettävyydestä ja ulkonäöstä olivat jonkin verran haastatteluun osallistuneita positiivisempia, mikä saattoi johtua siitä, että laboratoriossa oli käytössä isonäyttöiset laitteet, kun taas haastatteluissa käytettiin pääasiassa älypuhelimia.

TERMITESTAUS TYÖELÄMÄN EDUSTAJILLE

Termitestauksen tavoitteena oli selvittää nettisivuilla käytettyjen termien ymmärrettävyyttä ja selkeyttä työelämän edustajien näkökulmasta. Testauksen kohteena olivat *koulutukset ja avoin AMK* sekä *tutkimus, kehitys ja palvelut* -sivustokokonaisuudet. Testaus toteutettiin projektin tuotanto-osuuden loppuvaiheessa, muutama kuukausi ennen uuden sivuston julkistamista. Siinä vaiheessa oli ehditty tuottaa riittävästi todellista sisältöä sivustolle ja oletuksena oli, että termitestauksen tulokset eivät vaatisi suuria muutoksia rakenteeseen tai tekniseen toteutukseen, vaan lähinnä pienempiä, navigaatio-otsikoiden termeihin ja sisältöön kohdistuvia muutoksia.

Testaukseen osallistui 16 työelämän edustajaa Turun ammattikorkeakoulun neuvottelukunnista. Osallistujat jaettiin 4–6 hengen testiryhmiin, joihin kuului testaajien lisäksi testin vetäjä sekä vähintään yksi kirjuri. Testaajilla oli testin alussa 20 minuuttia aikaa tutustua sivuston sisältöön, jonka jälkeen he suorittivat ensin monivalintakysymykset ja sitten tiedonhaun tehtävät. Testauksen lopuksi pidettiin vielä ryhmäkeskustelu, jossa jokainen osallistuja pääsi kertomaan mielipiteensä ja kokemuksensa uusista sivuista.

Monivalintakysymyksien tarkoituksena oli testata sivuston päänavigaation termien ymmärrettävyyttä. Osiossa selvitettiin, minkä päänavigaatio-otsikon alta testaaaja lähtisi intuitiivisesti hakemaan tarvitsemaansa tietoa ja siksi kysymyksiin vastattaessa sivustoa ei saanut käyttää. Monivalintakysymykset oli muotoiltu tarvepohjaisiksi: jokaisessa tehtävässä testaaajalle esiteltiin jokin tietty tarve, esimerkiksi organisaatiomuutoksesta johtuva tarve henkilöstön kouluttamiselle, ja testaaajan tuli etsiä ratkaisua Turun ammattikorkeakoulun nettisivuilta. Monivalintakysymys-osion tuloksena oli, että pääsääntöisesti testaaajat osasivat etsiä tietoa oikean päänavigaatio-otsikon alta.

Tiedonhaun tehtävissä tavoitteena oli selvittää ymmärsivätkö testaaajat, miten sivustolla liikutaan, oliko käytetty termistöä selkeää ja johdonmukaista, sekä löysivätkö testaaajat hakemansa tiedon helposti. Testaaajille annettiin tarvepohjainen tehtävä, johon he etsivät vastausta sivustolta ja samalla he analysoivat tiedonhaun sujuvuutta vastaamalla annettuihin kysymyksiin. Täydennys- ja yrityskoulutuksiin liittyvien tehtävien kohdalla tiedonhaku koettiin testauksessa melko hankalaksi, mutta muuten testaaajat kokivat tiedonhaun olleen suurimmaksi osaksi helppoa, käytetyn termistön loogista ja sivustolla liikkumisen sujuvaa.

Testauksen lopuksi pidettiin ryhmäkeskustelut, joiden tavoitteena oli tuoda esiin uusia näkemyksiä, joita testaaajat eivät olisi välttämättä muuten ilmaisseet testauksen aikana. Ryhmäkeskusteluissa annettiin palautetta ja kehitysehdotuksia laajasti koko sivustosta ja sen toiminnallisuuksista, vaikka testauksen varsinaisena aiheena oli sivustolla käytetty termistö. Osa ryhmäkeskustelussa saatujen palautteiden mukaisista muutoksista tehtiin ennen sivuston julkaisua, ja osa jätettiin toteutettavaksi osana sivuston jatkokehitystä.

Merkittävin ryhmäkeskusteluissa mainittu ongelma liittyi täydennys- ja yrityskoulutuksien löydettävyyteen. Sama ongelma oli nähtävissä myös tiedonhaun tehtävien tuloksissa. Testauksen tulosten perusteella päädyttiinkin tekemään melko isoja rakenteellisia ja teknisiä muutoksia, jotta koulutuksien löydettävyys paranisi. Testausten tulosten ei odotettu aiheuttavan enää näin suuria muutoksia sivustoon, mutta siitä huolimatta muutostyöt ehdittiin tehdä hyvissä ajoin ennen sivuston julkaisua, eikä se aiheuttanut viivästyksiä projektiin.

Etsi itsellesi tai henkilökunnallesi sopiva koulutus!

Turun AMK:n täydennyskoulutus tarjoaa rajattomat mahdollisuudet täydentää osaamista. Tervetuloa mukaan!

Tutustu myös:
[Avoimen AMK:n opintojaksot](#)
[Hae opiskelijaksi yhteishaussa](#)

Rajaa hakua

Poista valinnat

Etsin

Alkamisajankohta

Paikkakunta

Hinta

Suodata hakutulokset alan mukaan (0 valittuna)

Poista valinnat

Auto-, kone- ja laivateknikka (12) Bio- ja elintarviketekniikka (16) ICT (19) Kielet ja viestintä (31)

Liiketoiminnan kehittäminen ja talous (21) Mainonta ja markkinointi (12) Rakentaminen ja ympäristö (15)

Taide ja media (14) Terveys ja hyvinvointi (79) Työyhteisön kehittäminen (28) Muu (16)

Koulutukset – 138 hakutulosta

Lajittele hakutulokset

Aggressiivisen asiakkaan kohtaaminen	24.04.2014
Animaatiosarjan tuotanto ja Toon Boom -animaatio-ohjelmistokoulutus	28.02.2014 - 28.03.2014

KUVA 11. *Termitestauksen tuloksien perusteella täydennys- ja yritys-koulutukset siirrettiin samaan hakuun ja koulutuksien sivupohjiin tehtiin muutoksia.*

Suurin osa testaajista oli tyytyväisiä uuteen sivustoon, etenkin ne testaajat, jotka olivat käyttäneet Turun ammattikorkeakoulun nykyisin käytössä olevaa sivustoa. Sivuston ulkoasua pidettiin selkeänä ja kiitosta sai myös se, että tietoa oli saatavilla riittävästi, mutta tekstiä ei ollut liikaa. Testausten tulosten perusteella myös tiedonhaku koettiin pääsääntöisesti helpoksi, ja käytetty termistö oli suurimaksi osaksi selkeää ja loogista.

HAKUKONEOPTIMOINTI

Sara Pietilä

Turun ammattikorkeakoulun nettisivu-uudistuksen yhteydessä haluttiin panostaa hakukoneoptimointiin. Vanhat sivut eivät olleet kovin hakukoneystävälliset, esimerkiksi sivujen osoitteet eivät olleet selkokiekisiä ja sivuille ei ollut mahdollista määrittää sivun otsikkoa (title) tai meta description -tekstiä, jotka ovat merkityksellisiä hakukoneoptimoinnin kannalta. Näin ollen uusien nettisivujen haluttiin olevan myös teknisiltä ratkaisuiltaan hakukoneystävälliset.

Yksi Turun ammattikorkeakoulun nettisivu-uudistuksen tavoitteista oli toteuttaa sivustolle tehokkaat hakuominaisuudet, jotta kävijät löytävät helposti tarvitsemansa tiedon. Sivuston sisäiseksi hakukoneeksi valittiin Google Site Search, joka toimii käytännössä hyvin samankaltaisesti kuin hakukonesivustot. Tästä syystä hakukoneoptimointiin panostamisen merkitys kasvoi entisestään, jotta käyttäjille pystyttäisiin tarjoamaan hyödyllisiä tuloksia myös sivuston sisäisen hakukoneen avulla.

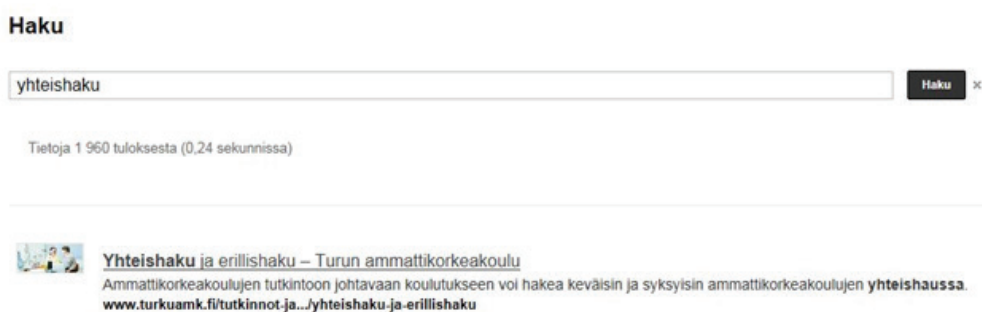
Hakukoneoptimoinnissa tärkeitä asioita ovat muun muassa:

- sivun osoitteen selkokiekisyys
- sivun sisältöä kuvaava sivun otsikko (title)
- sivun sisältöä kuvaava meta description -teksti
- sivuston navigoinnin loogisuus ja helppous
- sivuston sisällön tuoreus, kiinnostavuus ja hyödyllisyys käyttäjälle
- otsikkotyölien käyttö teksteissä
- kohdesivun sisältöä kuvaavat linkkien ankkuritekstit
- kuvien alt-tekstit ja tiedostonimet
- liikenteen luominen sivustolle esim. sosiaalisen median avulla.

Turun ammattikorkeakoulun uusia nettisivuja suunniteltaessa määriteltiin sivuston ja sisällöntuotantojärjestelmän ominaisuudet niin, että hakukoneoptimointi on mahdollista. Varsinainen hakukoneoptimointi, kuten otsikkotyölien käyttäminen tai meta descriptionin kirjoittaminen, tapahtuu kuitenkin vasta sisällöntuottajien toimesta. Näin ollen tärkeää on myös tarjota sisällöntuottajille koulutusta hakukoneoptimointiin.

HAKUKONEOPTIMOINTI NETTISIVUILLA

Turun ammattikorkeakoulun uusilla nettisivuilla kaikki URL:t ovat selkokieliisiä ja ne muodostuvat sivuston navigaatorakenteesta, esimerkiksi <http://www.turkuamk.fi/tutkinnot-ja-opiskelu/hakeminen>. Selkokielliset osoitteet ovat käyttäjäystävällisiä ja lisäksi ne voivat parantaa hakukonenäkyvyyttä. Suunnitteluvaiheessa määriteltiin myös, että jokaiselle sivulle on mahdollista antaa sivun otsikko (title) sekä meta description -teksti. Sivun otsikko ja meta description -teksti näkyvät myös hakukoneen tulostauksessa, ja vaikuttavat siten myös siihen klikkaako käyttäjä kyseistä hakutulosta.

KUVA 12. Sivun title ja meta description -teksti näkyvät hakutuloksissa tuloksen otsikkona ja kuvaustekstinä.

Sivustolle tuleva sisältö ja navigaatorakenne suunniteltiin yhdessä tulevien sisältötuottajien kanssa. Navigaation osalta kuitenkin päätettiin, että ainoastaan sivuston pääkäyttäjillä on oikeus lisätä ja poistaa sisältösivuja ja muokata navigaatorakennetta. Näin varmistetaan, että sivurakenne pysyy hallittuna ja loogisena ja siten myös hakukoneystävällisenä. Lisäksi navigointia sivustolla on helpotettu muun muassa murupolku-linkkien avulla sekä muilla sisäisillä linkityksillä.

SISÄLLÖNTUOTTAJIEN MERKITTÄVÄ ROOLI

Hakukoneoptimoinnissa suurin rooli on sisällöntuottajilla. Tärkeintä on tuottaa laadukasta sisältöä, joka kiinnostaa käyttäjiä. Laadukas sisältö luo sivustolle liikennettä itsestään, ja käyttäjiä kiinnostava sivusto sijoittuu paremmin hakukoneiden tuloksiin. Liikennettä voidaan luoda myös linkityksillä esimerkiksi sosiaalisen median palveluissa.

Sisältöä tuottaessa jokaiselle sivulle on hyvä määritellä tietyt sivun aiheen kannalta olennaiset avainsanat tai -fraasit, jotka toistuvat sisällössä useasti. Lisäksi sivulle määriteltyjen avainsanojen tulisi näkyä muun muassa sivun URL:ssä, sivun otsikossa (title) ja sivun navigaatio-otsikossa. Avainsanojen tulisi olla sellaisia, joilla kävijä hakee kyseistä tietoa hakukoneesta. Jos sivu kertoo esimerkiksi yhteishausta, hyviä avainsanoja voisivat olla ”yhteishaku”, ”hakeminen ammattikorkeakouluun” ja ”valintaperusteet”.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

In English | Ota yhteyttä

Hae sivuilta

TUTKINNOT JA OPISKELU | KOULUTUKSET JA AVOIN AMK | TUTKIMUS, KEHITYS JA PALVELUT | TURUN AMK

Tutkinnot **Hakeminen** Opiskelu Turun AMK:ssa Nykyisille ja entisille opiskelijoille

Yhteishaku ja erillishaku Valintakoe ja opiskelijavalinnat Siirtohaku Tietopaketti opinto-ohjaajille Usein kysyttyä hakemisesta

Etusivu / Tutkinnot ja opiskelu / Hakeminen / Yhteishaku ja erillishaku

Sivu päivitetty 31.1.2014

Yhteishaku

Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaan koulutukseen voi hakea keväisin ja syksyisin ammattikorkeakoulujen yhteishaussa.

Yhteishaussa voit hakea ammattikorkeakoulujen koulutukseen koko maahan yhdellä hakemuksella osoitteesta www.admissions.fi / www.amkhaku.fi -sivustoilta. Hakemuksesi käsittelee ensimmäisen hakutoiveesi ammattikorkeakoulu.

Näin haet yhteishaussa

1. Lue ohjeet huolellisesti.
2. Varmista, millä tutkinnoilla haet. Näyttötutkinto-kohta valitaan hakulomakkeessa ainoastaan.

Ota yhteyttä

Hakutoimisto

Valintaperusteet ja yhteishaun aikataulut

Tutkintokohtaiset valintaperusteet tutkintohaussa
[Yhteishaun aikataulut](#)

Tilastotietoa hakemisesta

[Nuorten alimmat valintapisteen 2013](#)
[Aikuiset alimmat valintapisteen 2013](#)

KUVA 13. Yhteishausta kertovalla sivulla avainsanat näkyvät muun muassa otsikoinneissa ja tekstissä.

Turun ammattikorkeakoulussa nettisivujen sisällöntuotanto on hajautettu tulosalueille, ja jokainen sisällöntuottaja tekee omat sivunsa sisällöntuotantojärjestelmään itse. Näin ollen sisällöntuottajan vastuulla on varmistaa, että sivu on hakukoneoptimoitu, eli että sivulle on muun muassa annettu otsikko (title), tekstisisällössä on käytetty otsikkotyylejä, avainsanat toistuvat sisällössä ja kuvien tiedot ovat täytetty oikein.

Nettisivujen uudistuksen yhteydessä sisällöntuottajille tarjottiin koulutusta, jonka ensisijaisena tavoitteena oli tutustuttaa sisällöntuottajat uuteen kirjoitustyyliin, jossa huomioidaan sivuston mobiilikäyttäjät. Koulutuksessa käsiteltiin kuitenkin myös melko kattavasti hakukoneoptimoinnin perusteita sisällöntuotamisessa, kuten avainsanojen käyttöä teksteissä. Kirjoittajakoulutuksen lisäksi sisällöntuottajille on pidetty projektin edetessä tietoiskuja hakukoneoptimoinnista ja heille on tehty ohjeet, mitä sivuja tehtäessä tulee ottaa huomioon hakukoneoptimoinnin näkökulmasta.

SOSIAALINEN MEDIA

Sara Pietilä

Turun ammattikorkeakoulun nettisivu-uudistuksen yhtenä tavoitteena oli muun muassa lisätä sosiaalisen median toiminnallisuuksia ja interaktiivisuutta nettisivuilla. Vanhoilla sivuilla sosiaalinen media näkyi pääasiassa linkkeinä käytössä oleviin palveluihin, mutta esimerkiksi mahdollisuutta jakaa sivu suoraan sosiaalisen median palveluissa ei ollut. Sosiaalisen median palveluihin liittyvien toiminnallisuuksien ohella uusille sivuille toivottiin myös keskustelufoorumeita ja kommentointimahdollisuutta.

Turun ammattikorkeakoululla on käytössä Facebook-sivu ja Twitter-tili sekä Youtube-kanava videoiden ja Flickr-tili kuvien jakamista varten. Näistä koko ammattikorkeakoulun yhteisistä palveluista vastaa keskitetysti viestintäyksikkö. Lisäksi Turun ammattikorkeakoulun tulosalueilla, koulutusohjelmilla ja muilla yksiköillä on käytössään useita erilaisia omia profileita, sivuja ja tilejä sosiaalisessa mediassa. Uusien nettisivujen suunnittelussa huomioitiin sosiaalinen media ja sen toiminnallisuudet heti alusta lähtien. Projektin edetessä päätettiin myös päivittää Turun ammattikorkeakoulun sosiaalisen median strategiaa.

SOSIAALINEN MEDIA NETTISIVUILLA

Sosiaalinen media näkyy heti etusivulla, jolle nousee suoraan Turun ammattikorkeakoulun Facebook- ja Twitter-tilien uusimmat päivitykset. Lisäksi jokainen sisältösivu on mahdollista jakaa sosiaalisen median palveluissa. Jakamismahdollisuus toteutettiin Add This -moduulilla (<http://www.addthis.com/>). Moduulin avulla sivun käyttäjä voi jakaa sivun sisällön haluamassaan palvelussa, vaihtoehtoja on tarjolla satoja.

KUVA 14. Sosiaalinen media näkyy uusien nettisivujen etusivulla.

Sivujen suunnittelussa huomioitiin myös mahdollisuus upottaa esimerkiksi videoita tai esityksiä sosiaalisen median palveluista. Vaatimusmäärittelyssä määriteltiin, että sisältösivuille voidaan tehdä upotuksia ainakin Facebookista, Twitteristä, Google Mapsista, Slidesharesta, Vimeoista, Youtubesta ja Flickr:stä.

Suunnitteluvaiheessa nettisivuille toivottiin myös sisältöjen kommentointimahdollisuutta sekä keskustelufoorumeita. Suunnittelun edetessä näistä ideoista kuitenkin luovuttiin, koska koettiin, ettei kommenttien ja keskustelufoorumeiden moderointiin ole riittävästi resursseja käytettävissä. Keskustelu ja kommentointi päätettiin ohjata muihin sosiaalisen median välineisiin, kuten Facebookiin.

Nettisivu-uudistuksen yhteydessä Turun ammattikorkeakoulu tilasi myös uuden blogisivuston, joka toteutettiin Wordpress-alustalla. Blogi on tarkoitettu hakumarkkinoinnin käyttöön, ja sen sisällöntuottajina toimivat pääasiassa Turun ammattikorkeakoulun omat opiskelijat, ns. ”markkinointituutorit”. Markkinointituutorointi on valinnainen opintojakso, jonka aikana käydään läpi teoriassa muun muassa markkinointia ja käyttäytymistä sosiaalisessa mediassa. Sen lisäksi opiskelijat tuottavat sisältöjä Turun ammattikorkeakoulun sosiaalisen median palveluihin, sekä uuteen blogiin että jo olemassa oleviin palveluihin, kuten Facebookiin ja Twitteriin.

matka kertomuksia

Opiskelusta ja opiskelijaelämästä Turun ammattikorkeakoulussa

Matka alkaa tästä.

29.1.2014 14:33 Kirjoittaja Blogin toimitus Kirjoita kommenttisi

Like 0 Twiittaa 0 Likeit 0 Ohita

Tervetuloa Turun ammattikorkeakoulun matkakertomuksia-blogiin. Täältä löydät tositarinaita opiskelusta Turun AMK:ssa. Blogiin kirjoittavat meillä opiskelevat sometuutorit sekä toisinaan myös vierailijat tähden. Kaikille kirjoittajille yhteistä on se, että he joko opiskelevat tai työskentelevät Turun ammattikorkeakoulussa tai ovat yhteistyökumppaneitamme esimerkiksi erilaisissa hankkeissa. Blogin taustalla hääräävät itekin Turun AMK:ssa opiskelevat Frida ja Kirsi-Maria hakumarkkinoinnista.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Hae blogista

Selaa blogia

Etusivu
Kirjoittajat

Kirjoittajat

Frida hakumarkkinoinnista
Kirsi-Maria hakumarkkinoinnista
Turun AMK:n Sometuutorit

KUVA 15. *Matkakertomuksia*-blogi.

SOSIAALISEN MEDIAN STRATEGIAN PÄIVITYS

Nettisivu-uudistuksen yhteydessä päätettiin päivittää myös koko Turun ammattikorkeakoulun sosiaalisen median strategia. Viestintäkäytössä olevien sosiaalisen median palveluiden ohella Turun ammattikorkeakoululla on opetuskäytössä useita eri palveluita. Strategian päivittämisessä päätettiin toistaiseksi keskittyä sosiaaliseen mediaan vain viestinnän näkökulmasta.

Työ aloitettiin tekemällä nykytilannekartoitus, jossa selvitettiin sekä viestintäyksikön että tulosalueiden ja muiden yksiköiden käytössä olleet palvelut ja niiden käyttötarkoitus. Lisäksi tarkasteltiin viestintäyksikön ylläpitämien palveluiden sisältöä ja analysoitiin Turun ammattikorkeakoulussa käytössä olevan sosiaalisen median seurantapalvelun raportteja. Kartoituksen ohella pidettiin myös viestintäyksikön ja opetuksen tulosalueiden viestintätiimien työpaja, jossa ideoitiin uusia mahdollisuuksia hyödyntää sosiaalista mediaa viestinnässä.

Nykytilannekartoituksen jälkeen määriteltiin viestintäyksikön ja tulosalueiden sekä muiden yksiköiden roolit: viestintäyksikön vastuulla on Turun ammattikorkeakoulun yhteiset palvelut, ja opetuksen tulosalueilla ja muilla yksiköillä on mahdollisuus osallistua näihin tai ottaa käyttöön omia palveluita yhteisten rinnalle. Tulosalueiden ja muiden yksiköiden toimintaa sosiaalisessa mediassa ohjeistetaan pelisäännöillä.

Strategiaa työstettiin kahdessa työpajassa, joista ensimmäisessä valittiin Turun ammattikorkeakoulun yhteisessä käytössä olevat palvelut. Palvelut pysyivät pääasiassa samoina, vain videoiden jakopalvelu Vimeon sijaan päätettiin ottaa käyttöön Youtube sen suuremman käyttäjämäärän vuoksi. Työpajassa päädyttiin siihen, että uusia palveluita ei toistaiseksi oteta käyttöön vaan keskitytään nykyisten palveluiden käytön kehittämiseen. Jokaiselle palvelulle määriteltiin kohde-ryhmät, sisältö, tavoitteet ja mittarit sekä vastuuhenkilö ja hänen tehtävät.

Toisessa työpajassa tehtiin kahden kuukauden sisällöntuotantosuunnitelma Facebook- ja Twitter-tilejä varten. Sisältösuunnitelmien ohella sovittiin yhteisistä työtavoista sosiaalisen median päivittämisen ja seurannan suhteen: sisältösuunnitelmat tehdään vastuuhenkilön johdolla kuukausittain ja puolen vuoden välein käydään tarkemmin läpi tavoitteiden toteutuminen ja tarvittaessa päivitetään sosiaalisen median strategiaa.

Turun ammattikorkeakoulun tulosalueiden ja muiden yksiköiden sosiaalisen median käytössä ohjeistuksena toimivat sosiaalisen median pelisäännöt, joita alettiin myös uudistaa strategian päivittämisen yhteydessä. Tulosalueiden viestintätiimien toiveiden mukaisesti uusissa pelisäännöissä keskitytään entistä enemmän ohjeistamaan palveluiden käyttöä. Sääntöihin lisätään muun muassa muistilista uuden sosiaalisen median palvelun käyttöönottajalle sekä malli sisällöntuotantosuunnitelmasta.

TILAAJAN JA TOIMITTAJAN VÄLINEN YHTEISTYÖ WWW-PROJEKTISSA

Päivi Saalasto & Juuso Holm

Tietojärjestelmäprojekteissa järjestelmän toimittajaan kohdistuvat usein suuret odotukset. Toimittajan odotetaan ratkaisevan kaikki järjestelmän tavoitteet selkeästi ja suunnitelmien mukaisesti. Laajan tietojärjestelmäprojektin onnistuminen edellyttää kuitenkin myös asiakkaalta aitoa sitoutumista projektiin ja resursseja huolehtia halutun järjestelmän määrittelyistä ja hyväksymistestauksesta.

Jotta tietojärjestelmäprojekti onnistuu sekä tilaajan että toimittajan kannalta, olennaisia ovat ainakin seuraavat asiat:

- Tilaaja on hyvin tietoinen siitä, mitä haluaa. Haluttua tuotetta on valmisteltu mahdollisimman pitkälle vaatimusmäärittelyssä ja rautalankamalli siirtymisestä ja visuaalisuudesta on olemassa.
- Toimittaja ohjaa järkeviin molempia osapuolia tyydyttäviin ratkaisuihin.
- Tilaajalla on nimetty tuoteomistaja (tai ryhmä) joka on aidosti kiinnostunut järjestelmän ominaisuuksista ja heillä on oikeus tehdä tarvittavat päätöksen vaihtoehtoja tarjottaessa.
- Toimittajalla ei ilmene suuria henkilövaihdoksia projektin aikana.
- Toimittaja ja tilaaja tapaavat säännöllisesti ja katselmoivat yhdessä järjestelmän ominaisuuksia.
- Yhteistyössä tilaajan ja toimittajan välillä on molemminpuolinen luottamus ja avoimuus.
- Tilaaja ja toimittaja tapaavat tai ovat muuten yhteydessä säännöllisin väliajoin.
- Tilaajalla on valtuudet tehdä nopeita päätöksiä.
- Sekä asiakas että toimittajat ovat tietoisia olemassa olevista riskeistä ja tiedottavat niistä sekä tekevät niitä minivoivia toimia.
- Asiakkaalla on aikaa kommentoida ja testata järjestelmää.

On käytännössä mahdotonta tuottaa tietojärjestelmälle määrittely, joka kattaisi kaikki käyttötapaukset ja -tilanteet. Projekteissa tulee aina esiin tilanteita, joita tilaaja ja/tai toimittaja eivät ole huomioineet. Tällöin avoin keskustelu ja selkeät sopimukset kustannuksista auttavat saattamaan projektin loppuun molempia tyydyttävällä tavalla.

Toimittajan projektipäällikön näkökulmasta Turun ammattikorkeakoulu oli pohjistanut projektin kiitettävästi ennen tarjouskilpailua ja määritellyt halutun kokonaisuuden. Projektin onnistuminen perustui pitkälti selkeään vaatimusmäärittelyyn sekä hyvään ja jatkuvaan kommunikaatioon tilaajan ja toimittajan projektiryhmien välillä. Yhteiset tapaamiset pidettiin kahden viikon välein ja kommentit sekä dokumentit jaettiin yhteisessä projektinhallintajärjestelmässä. Tilaaja oli myös varannut hyvät resurssit järjestelmän testaukseen ja kommentointiin ja toimittaja korjasi huomattavat virheet ja puutteet määräajassa. Nämä asiat yhdessä takasivat molempien osapuolten näkökulmasta innostavan ja onnistuneen projektityöskentelyn ja lopputuloksen.